

Sklizeň v Pardubickém kraji, budoucnost českého zemědělství, potravin a venkova

22.9.2022 - Vanda Rektorisová | Krajský úřad Pardubického kraje

Dobrou zprávou letošní sklizně je, že výnosy v Pardubickém kraji jsou meziročně u hlavních plodin, tedy u obilovin a řepky, vyšší. V porovnání s Českou republikou je vidět, že se nemáme dlouhodobě za co stydět a naši zemědělci patří mezi ty nadprůměrné a patří jim za to poděkování. Avšak v době války, v době kdy se mění klima, je pro každou zemi důležitá základní soběstačnost nejen u energií, léků, ale i u potravin. Snažíme se proto, aby nová Společná zemědělská politika a tzv. Zelený úděl tuto situaci reflektovaly a neviděly změny v zemědělství jen z pohledu ekologického, ale i z pohledu sociálního a ekonomického. Velká část změn je ekologicky globálně naprosto neefektivní a bohužel jen zbytečně sníží rozměr zemědělství nejen u nás, ale v celé EU! Výsledkem bude zbytečné zdražování potravin pro naše občany.

Na jednu stranu je kladen důraz na podporu českých kvalitních potravin, ale otázkou je, kdo si ji v této těžké době může dovolit? Zatím se naplňuje rčení po zásluze potrestán.

„Zemědělské podniky, které neudělaly nic jiného, než že naplňovaly strategii českého zemědělství do roku 2030 schválenou vládou v roce 2016 a chtějí udržet produkci citlivých komodit nebo se pustily do zpracování potravin a často s podporou EU a ČR, jsou růstem cen postiženy nejvíce. Růst nákladů potravináři nemohou zcela promítnout do cen. Kupní síla obyvatel klesá, zákazníci přecházejí od kvalitních potravin k levnějším, cenově dostupnějším. Narážíme opět na zákon o významné tržní síle a kapitálovou sílu obchodních řetězců, které lákají zákazníky slevovými akcemi na to, co koupit musí a to jsou základní potraviny. Naše nejnovější zkušenost je taková, že zákazník si v jednom z našich 12 obchodů koupí dva plátky tlačenky, protože tu v řetězci nekoupí a pro zbytek si najde slevovou akci v některém z řetězců, kterých je v okolí plno,“ popisuje situaci Jaroslav Vaňous, předseda ZD Sloupnice (zemědělec a výrobce potravin z masa a mléka s vlastní sítí prodejen).

Bohužel situace již vyústila v konce některých podniků, a to i v našem Pardubickém kraji. „V letošním roce svoji provozovnu uzavřeli výrobci masných výrobků v podhůří Orlických hor. Zcela nová výrobní byla uvedena do provozu v roce 2000. Letos jim výrobní náklady stouply přibližně o 120 procent, což se pro ně stalo likvidační. Během léta s námi ještě absolvovali bohužel jejich poslední prodejní akci,“ navazuje Petra Vaňousová, ředitelka společnosti Agrovenkov, o.p.s., která mj. pořádá potravinářskou soutěž MLS Pardubického kraje.

Zvýšené ceny energií jsou pro zemědělce a potravináře další ránou v poměrně krátké době. „Pokud se bavíme o potravinové bezpečnosti a alespoň částečné soběstačnosti, tak se nám nyní potkává několik výrazných faktorů, které ji podrážejí. Jsou to samozřejmě zvýšené ceny elektrické energie a plynu, válka na Ukrajině, ale bohužel také vnitrostátní politika České republiky v souvislosti s nastavením zemědělské podpory od roku 2023. De facto od počátku roku se společně s Agrární komorou a Zemědělským svazem snažíme upozorňovat na problém středních podniků, které v České republice tvoří 90 procent živočišné výroby. Dopadem stávajícího vládního nastavení bude podle Agrární komory a Zemědělského svazu vyšší cena potravin a zánik potravinářského průmyslu, jelikož je ohrožena velká část živočišné výroby v České republice,“ uvedl hejtman Martin Netolický s tím, že problémem v nastavení je především změna, kdy budou nastaveny vysoké platby na prvních 150 hektarů, což se dotkne primárně středně velkých zemědělců.

„Prvním zásadním problémem je podle mého názoru fakt, že systém podpor v rámci společné

zemědělské politiky má stát v případě České republiky primárně na podpoře nicnedělání. To zkrátka není normální. Nedokážu si představit, že by takto například fungovaly naše obce a města. Druhým obrovským problémem, který vnímám, je pak kombinace jednotlivých opatření. Je to nebezpečný koktejl. Jeho výsledkem bude zdražování potravin, masivní oslabení českého agropotravinářství a v konečném důsledku ztráta kontroly nad tímto strategickým sektorem národního hospodářství," uvedl krajský radní pro oblast venkova, životního prostředí a zemědělství Miroslav Krčil.

Komise Asociace krajů ČR pro zemědělství na svém střeďečnřm zasedání v této souvislosti přijala usnesení, kterřm jednak navrhuje vytvoření dopadovřch studiř Green Dealu a předeřřim apeluje na stanovenř rozumnřch cřřů Zeleně dohody, které nebudou ohrořovat produkční zemědělstvř v ČR. „Dřřvodem je skutečnost, ře od doby, kdy byl Green Deal nastaven, se situace radikálně změníla – máme tady vátku na Ukrajině, energetickou krizi a ve střnu těchto událostř si nemřžeme dovolit další destabilizaci," sdělil radnř Krčil.

Pardubický kraj se v rámci svřch možností snařř podporovat domácř kvalitnř produkty rřznřmi zpřřsoby. „Dlouhodobá podpora regionálních producentř a potravin patřř mezi jednu z nařřch priorit z hlediska podpory venkova. Proto také kařdoročně podporujeme provoz venkovskřch prodejen, a to v rámci dvou dotačnřch titulř a zároveň se snařřme motivovat tyto prodejce, aby nabřzeli na svřch pultech lokální produkty. Samozřřejmě jsme všichni nyní v nejistě situaci, kdy stoupajř ceny vstupř a třm pádem i výslednřch produktř, coř mřře mít pro drobně výrobce likvidační efekt, jelikoř spotřebitel se bude více neř kdy dřřv zaměřovat na výslednou cenu," řekl krajský radnř pro oblast venkova, řivotnřho prostředí a zemědělstvř Miroslav Krčil.

„Pro všechny by bylo rozumnějšř nepřřlěvat olej do inflačního ohně a novou Společnou zemědělskou politiku odlořit. Jako Agrární komora ČR, která sdružuje větřinu produkčních zemědělcř, cítřme povinnost na tato rizika naře občany upozorřovat," řřká viceprezident Agrární komory ČR Leoř Řřha, který je zároveň předsedou představenstva Regionální agrární komory Pardubického kraje.

„Horřř zpráva je, ře novř vegetační rok, který začíná setř ozimřch plodin uř v srpnu, je pro zemědělce ohromnou nejistotou. Od přřřřřho roku se majř výrazně změnít dotační pravidla pro zemědělce a my je jeřřě na konci zřřř v definitivnř podobě neznáme," uzavřřra viceprezident Agrární komory ČR Leoř Řřha.

<https://www.pardubickykraj.cz/aktuality/117935/sklizen-v-pardubickem-kraji-budoucnost-ceskeho-zemdelstvi-potravin-a-venkova>